

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Király-dr. Turóczi Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dr. Horváth-dr. Jakab Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 12. napján kelt 25.G.41.228/2009/18. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 625.000,- (Hatszázhuszonötezer) Ft másodfokú költséget, valamint az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az államnak az adóhatóság külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 2006. február 20-án megbízási keretszerződés megjelölésű szerződést kötöttek, amelynek alapján az alperes azt vállalta, hogy a felperes vállalati információs rendszerét egy nyílt szabványon alapuló rendszerre cseréli ki. A szerződés szerint az alperes feladata volt a rendszertervezés, a szoftverfejlesztés, rendszerdokumentáció készítése, tervdokumentáció készítése és egyéb eseti feladatok ellátása. Az alperes díjazása munkaidő igazoláson alapuló óradíjas elszámolással történt. A felek megállapodása értelmében a szerződés határozatlan időre szólt. A szerződés alapjául az alperes

2006. január 24-én kelt árajánlata szolgált, amelyben az alperes a tervezési fázis költségét 1,8-2,4 millió forintra, míg a fejlesztési és tesztelési fázis költségét 4,8-6,4 millió forintra becsülte.

A felek ezt követően 2007. január 9-én akként módosították a szerződést, hogy előírták, hogy az alperest illető díj összegét a projektindító dokumentumokban előre rögzíteni kell.

A felek ezután 2008. június 26-án „vállalkozási szerződés - megbízási szerződések módosításáról” megjelölés alatt újabb szerződésmódosításban állapodtak meg, amely szerint a teljesítés végső határidejét 2008. szeptember 1. napjában, az alperest illető díj összegét további 12.000.000,- Ft + áfa összegben határozták meg. Az alperes a vállalt szoftverfejlesztést 2008. szeptember 1. napjára nem fejezte be. A felperes 2008. szeptember 17-ig összesen bruttó 38.367.000,- Ft díjat fizetett az alperesnek.

A felek közötti egyeztetés során az alperes 2008. december 17-én e-mailben állapotjelentést küldött a szoftverfejlesztéshez szükséges specifikáció készültségi fokáról.

A felperes 2008. decemberében e-mailben tájékoztatást kért, hogy az alperes a rendszert mikorra készíti el. Az alperes a válaszában 2009. év végét tartotta elképzelhetőnek. A felperes 2009. január 16-án kelt levelében elállt a szerződéstől, amelyet az alperes tudomásul vett. A felperes 2009. július 7. napján ismét elállási nyilatkozatot tett.

A felperes a 2009. július 20-án benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 38.367.000,- Ft és annak 2009. július 12. napjától járó a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata és perköltség megfizetésére. Kereseti kérelmének jogalapjaként a Ptk. 300. §, 319. és 320. §-ait jelölte meg.

Arra hivatkozott, hogy vállalkozási szerződést kötöttek, amelyet az alperes nem teljesített határidőben, és mivel felhívás ellenére sem vállalt megfelelő póthatáridőt, ezért az alperes szerződésszegés és érdekmúlás miatt elállt a szerződéstől. Előadta, hogy a szerződés tárgyát képező számítógépes program, bár fizikailag osztható, jogilag oszthatatlannak minősül, ezért az alperes az elállás folytán a teljes eddig megfizetett díjat köteles visszafizetni a részére. Előadta továbbá azt is, hogy az alperesi fejlesztés eddigi eredménye nem használható.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a felek között három szerződés jött létre, amelyből az első két szerződés megbízási szerződés, míg a harmadik vállalkozási szerződés volt. A felek között eredmény csak a harmadik szerződés alapján keletkezett, erre azonban csak 2.400.000,- Ft-ot fizetett a felperes. Hangsúlyozta, hogy a két szerződéstípus különbözősége kitűnik a szerződések megszűnésére vonatkozó szabályokból, illetve a díjazás módjából is. A megbízási szerződés alapján az alperest a felperes által igazolt munkaórák után az elért eredménytől függetlenül illette meg a díjazás. A megbízási szerződések határozatlan időre szóltak. Mindezek alapján, álláspontja szerint a felperes tévesen hivatkozik elállásra az első két szerződéssel összefüggésben, azokat ugyanis teljesítette. A harmadik szerződés tekintetében az

elállást tudomásul vette, ezért az ez alapján kifizetett 2.400.000,- Ft jogi sorsa lehet vitás. Előadta, hogy a vállalt szoftverfejlesztés 90 %-ban elkészült.

A felperesi ügyvezető elmondta, hogy az alperessel való megállapodás célja az volt, hogy a vállalat működéséhez az alperes új internet alapú számítógépes programot készítsen a korábban használt saját fejlesztésű program helyett. Az új szoftverrel szemben elvárás volt, hogy funkcionálisan megfeleljen a korábbi program tulajdonságainak. Mindhárom szerződés ugyanarra vonatkozott, a harmadik szerződés azért került aláírásra, hogy a munkának véghatáridőt adjanak.

Az alperesi ügyvezető elmondta, hogy a felperessel ún. időráfordítás alapú megállapodást kötöttek, mivel nem lehetett pontosan megállapítani az elvégzendő fejlesztés tartalmát és munkaidő szükségletét. A felperesi igény internet alapú rendszerre irányult, amely más alapon működik, mint a korábban használt rendszer. Azért nem határoztak meg teljesítési határidőt, mert az lehetővé tette a megrendelői igényekhez való folyamatos alkalmazkodást. A munka eredményeképpen részátadások történtek, az elkészült program részeket feltelepítették a felperes szerverére. A szoftverfejlesztés során az infrastruktúra csaknem egésze, míg a felhasználói felület tekintetében az igények fele, háromnegyede valósult meg. Előadta, hogy a második szerződést azért kötötték, hogy feladategységeket határozzanak meg, amelyekhez megállapították a díj összegét, a harmadik szerződést a felperes kérésére azért kötötték, hogy meghatározzák a teljesítési határidőt, és hogy a felperesnek mennyit kell még fizetni a hátralévő munkára. A munkát a kitűzött határidőre valóban nem fejezték be, ugyanis ahogyan egyre több munkarész készült el, úgy nőttek a felperes részéről a változtatási igények. Ezeket az igényeket a felperes szóbeli megbeszéléseken terjesztette elő. Olyan sok új igény merült fel a felperes részéről, hogy 2008. szeptember 1-je után indítványozta, hogy előbb írják össze pontosan a felperesi igényeket. Az összeírás 2008. novemberére megtörtént, ekkor adta azt a tájékoztatást, hogy a program befejezéséhez még legalább egy évre van szükség, 20.000.000,- Ft-ot meghaladó többletköltség mellett. Amennyiben a felperes részéről nem merült volna fel új igény, akkor egy funkcionálisan működő rendszert át lehetett volna adni határidőre.

A Fővárosi Bíróság a 2010. október 12. napján kelt 25.G.41.228/2009/18. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 38.367.000,- Ft tőkét és azután 2009. július 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 2.150.000,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy elsődlegesen a felek közötti jogviszonyról kellett állást foglalnia. Mivel a szerződéseket nem elnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell elbírálni, ezért azt vizsgálta, hogy a felek megállapodásai milyen célra irányultak.

Az első szerződésben az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperes meglévő vállalati információs rendszerét új rendszerre cseréli ki, ennek keretében elvégzi a rendszer tervezését, a szoftver kifejlesztését, illetve egyéb feladatokat. A szerződés tárgyaként megjelölt feladatból következik, hogy az alperes eredmény létrehozására vállalt kötelezettséget, a megkívánt eredmény az új vállalati irányítási

szoftver. Rámutatott arra, hogy a felek és a meghallgatott tanúk is egybehangzóan akként nyilatkoztak, hogy a szerződés célja a felperes informatikai rendszerének egyedi fejlesztésen alapuló lecserélése, amelynek eredménye, hogy a felperes új, fejlettebb számítógépes szoftverhez jut. **B.T.**, a felperes alkalmazottja, tanúvallomásában elmondta, hogy az alperessel kötött szerződés célja az volt, hogy a felperes olyan új ügyviteli rendszerhez jusson, amely a régi mintájára készül, de az új szoftverkörnyezetnek megfelelően működik. **V.P.** alperesi alkalmazott elmondta, hogy a feladat egy kész szoftver létrehozására irányuló fejlesztés volt.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a vállalkozás és a megbízás között nem a díjazás módja tesz különbséget, mivel a vállalkozási szerződés nemcsak egy összegű díjfizetés mellett jöhet létre, hanem óradíjas elszámoláson is alapulhat. Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a második szerződés, amellet, hogy részben szövegében is megegyezik az első szerződéssel, nem új és önálló megállapodás, hanem az első szerződés módosítása, amely a felek korábbi megállapodását a vállalkozási díj meghatározása tekintetében módosította. A harmadik szerződés kifejezetten utal a korábbi szerződésekre, amelyekből kitűnik, hogy a három megállapodás egy jogviszony részét képezi. A harmadik szerződés az első szerződés ismételt módosítása, amelynek célja a teljesítési határidő és a díj összegének megváltoztatása. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek között vállalkozási szerződés jött létre, amelyet a felek két alkalommal módosítottak.

Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes a szerződésben meghatározott határidőben nem teljesített, amelyre tekintettel a felperes a szerződéstől érdekmúlásra hivatkozással elállt.

Az elállást az alperes tudomásul vette, annak jogosságát nem vitatta. Az alperes nem vitatta azt sem, hogy határidőre nem készült el a vállalt feladattal, ezt a körülményt az alperesi ügyvezető és **V.P.** projektvezető is kifejezetten alátámasztotta, amikor úgy nyilatkoztak, hogy a befejezéshez további egy év kellett volna.

Az elállási jog a kötelezett késedelmének objektív következménye, nincs tehát annak jelentősége, hogy a késedelem az alperesnek felróható-e vagy sem. Mivel az alperes a felperes elállását tudomásul vette, annak jogszerűségét nem vitatta, ezért annak sincs jelentősége, hogy az alperesi késedelemnek mi volt az oka.

Az elállás a szerződést felbontja, azaz a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszűnik, a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. Mivel a felek között egy vállalkozási szerződés jött létre, az elállás a teljes eddigi szolgáltatásra vonatkozik.

Rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy a perbeli szerződés tárgya, az integrált vállalatirányítási rendszert tartalmazó számítógépes program jogi értelemben nem tekinthető osztható szolgáltatásnak, még akkor sem, ha a számítógépes program részekre bontható. A számítógépes program részei önállóan nem alkalmasak rendeltetésszerű használatra, ezért a program egésze jogilag oszthatatlannak minősül. Ebből következően az alperes eleve nem hivatkozhat részbeni teljesítésre az elállásig elvégzett munkarészek vonatkozásában. Mindezek alapján kötelezte az alperest a felperes által megfizetett vállalkozási díj és járulékai megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást elnagyoltan állapította meg, és ebből helytelen jogi következtetést vont le.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek három szerződését egységes vállalkozási szerződésnek kell tekinteni.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indoklásában azt állapította meg, hogy a fejlesztés eddigi eredményei nem használhatók, ez azonban olyan szakkérdés, amiben csak és kizárólag igazságügyi szoftverfejlesztésben járatos informatikai szakértő szakvéleménye beszerzése után lehet állást foglalni, hogy az alperesi teljesítések felhasználása lehetséges-e és a fejlesztés eredményeként előállt eredmény szempontjából felhasználható-e, illetve a felhasználáshoz kell-e, és, ha igen, milyen időráfordítás és költségráfordítás. Az ügyben eljáró bíróság az alperes védekezésével kapcsolatban semmilyen tényállást, megállapítást nem tett, és figyelmen kívül hagyta azt az általuk bizonyított tény, hogy a szoftverfejlesztés elhúzódása kizárólag a felperes jelentős időt és költséget igénylő, folyamatosan változó elképzelései miatt következett be.

Az elsőfokú eljárásban meghallgatott alperesi ügyvezető, alperesi tanúk egyértelműen állást foglaltak abban a kérdésben, hogy a szoftverfejlesztésnek az ún. agilis fejlesztési módját választották a szerződő felek, amely mint modell elemzése ugyancsak szakkérdés. A szoftverfejlesztésnek ez a módja kizárólag óradíjas megbízási szerződés keretében lehetséges, mivel csak így van mód arra, hogy a folyamatosan változó felhasználói igények a fejlesztésben megjelenjenek. A felperes a vállalkozási szerződés megkötését követően is folyamatosan és rendszeresen módosította és bővítette felhasználói igényeit, ezért került sor arra, hogy eredményes átadás-átvétel nem történhetett meg.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításánál a tanúvallomásokat teljesen figyelmen kívül hagyta, így pl. **L.O.** nyilatkozatát, amely szerint a készségi fok 85 %-os volt, a munka felhasználható volt a felperes részéről.

Mivel a tanúvallomások és a felperes előadásai ellentétesek voltak és ezek szakkérdéseket érintettek, ezért szakértő bevonása az ügyben mindenképpen szükséges lett volna. Szakkérdés annak megállapítása is, hogy összhangban a korábbiakkal, a megbízási szerződések alapján teljesített és teljesítésigazolásokkal igazolt alperesi vállalat teljesítettnek minősül-e, illetőleg az alperes által elkészített vállalatirányítási szoftver rendeltetésszerű használatra alkalmas-e vagy sem.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az alperes állításával szemben, sem a felperes, sem a felperes ügyvezetője nem kezdeményezte a korábbi modell dinamikus web-alapú modellre történő cseréjét, amelyet **B.T.** is megerősített, és ezt **S.G.**, az alperes ügyvezetője is elismerte, továbbá azt is, hogy a munkával határidőre nem készültek el, és bár három szerződés készült, de azoknak ugyanaz volt a tárgya, azaz az alperesnek egy

vállalatirányítási rendszert tartalmazó számítógépes programot kellett készítenie a felperes részére.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy egy integrált vállalatirányítási rendszert tartalmazó számítógépes program - jogi értelemben - nem tekinthető osztható szolgáltatásnak, mivel a program részei önállóan nem alkalmasak rendeltetésszerű használatra, ezért az alperes nem hivatkozhat részbeni teljesítésre az elállásig elvégzett munkarészek vonatkozásában. Mindezek alapján szakértő bevonására sem lett volna szükség, mert a részteljesítéseknek semmilyen jogi relevanciájuk nem lehet. A rendszer működésképtelen, a felperes kénytelen mind a mai napig a régi programját használni, annak ellenére, hogy 38.367.000,- Ft vállalkozási díjat fizetett ki az alperesnek.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helytálló jogi indokolással kötelezte az alperest a felperes által kifizetett vállalkozási díj visszafizetésére a vállalkozási szerződés érdekmúlásra történő elállásra hivatkozással.

A fellebbezés kapcsán a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a peres felek között három szerződés jött létre, mert - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában részletesen kifejtett jogi érvelésével alátámasztva megállapította - a peres felek egy vállalkozási szerződést kötöttek, amelyet a felek két alkalommal módosítottak. Alaptalan az arra való hivatkozás is, hogy az első két szerződés megbízási szerződés volt, míg csak a harmadik szerződés volt vállalkozási szerződés. A szerződés célját tekintve az első szerződés is - annak ellenére, hogy megbízási szerződésnek nevezték a felek - eredmény létrehozására irányult, mert a szerződés rendszertervezés, szoftverfejlesztés, rendszerdokumentáció készítése, teszteldokumentáció készítése és egyéb eseti feladatok elvégzésére irányult. A 2007. január 9-én kelt szerződésmódosítás is ugyanezen feladatokat tartalmazza.

Jelen ügyben a felperes érdekmúlásra hivatkozással állt el a szerződéstől, amely elállást az alperes írásban tudomásul vett. A Ptk. 320. § (1) bekezdése és a 319. § (3) bekezdése értelmében a szerződéskötés előtti állapotot kell visszaállítani, ezért a felperes részére az általa kifizetett vállalkozási díj visszajár. Mivel az alperes a másodfokú eljárásban úgy nyilatkozott, hogy a Ptk. 319. §-ának (3) bekezdése alapján a felperessel szemben semmilyen igénye nincs, ezért a másodfokú bíróságnak nem kellett rendelkeznie a felperes által birtokban tartott rendszer kiadásáról.

A szerződéstől történő elállásra, a szerződés felbontására tekintettel ezért jelen eljárásban irreleváns és nem szakkérdés, hogy az alperes által eszközölt fejlesztés eddigi eredményei használhatók-e vagy sem, és ugyancsak szükségtelen lett volna szakértő bevonása az ún. hagyományos és agilis szoftverfejlesztés közötti

különbség feltárására. Mivel a jelen per tárgyát képező számítógépes program átalakítása oszthatatlan szolgáltatás (BH 1993/632), ezért az ezzel kapcsolatos tanúvallomásoknak nincs jelentőségük és szakértő kirendelése is szükségtelen lett volna.

Az alperes fellebbezésében tett állításával szemben az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat a rendelkezésre álló összes bizonyítékokkal együtt okszerűen mérlegelte. A tanúvallomásokat a perbeli jogvita elbírálása szempontjából teljes egészében figyelembe vette, ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróságnak nincs lehetősége.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - érdemben annak helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Az alperesnek a fellebbezése eredménytelenségére és illetékfeljegyzési jogára tekintettel kell az Itv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetnie.

Budapest, 2011. év március hó 31. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Kurucz Zsuzsanna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő